

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT

ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Dr K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Drs J. van Andel, 's-Gravenhage; Dr B. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr Joh. C. Breen, Amsterdam; Dr K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Groenheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, Tiel; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. G. Kunst, Arnhem; Dr G. R. Kuiper, Haarlem; Dr H. W. Laman, Assen; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Lou, 's-Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Dr P. C. Meijster, Rotterdam; Dr J. C. de Moor, Utrecht; Dr J. C. Rullmann, Utrecht; Dr J. Thijss, Meppel; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Dr D. H. Th. Vollenhoven, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Hoofddorp; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Adres der Redactie:
Prof. Dr V. HEPP, Van Breestraat 14, Amsterdam.

Druckers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland en Ned-Indië f7.50 per jaar.
Advertentie: 25 ct. p. regel. — Losse nummers f0.15.

INHOUD: Internationaal Calvinisme. I. — Uit de Schrift: Tweeërlei bidden. I. (Lukas 18:9-14). — Kerkelijk Leven: Mag met een verbeterde bijbelverklaring langer gedraald? I Een vondst? Niets te verbergen. Het allerjongste vonnis! IV. — Geestelijke Adviezen: Onverhoorde geboden. — Uit het Pol- en Soc. Leven: Een late nabetrachting. — Opvoeding en Onderwijs: Overgescholen. II. — Literatuur en Kunst: „Zondag“ door Esther Stahlberg. Hermann Löns, De Walpen roepen. — Zending en Evangelisatie: Drie kwesties in China. II. — Perschoorw. — Boekbespreking. — Kerk-nieuws.

INTERNATIONAAL CALVINISME. I)

I.

Niet om te offeren aan den geest van den tijd drijft er ons toe het vraagstuk aan de orde te stellen of het niet noodig is het Calvinisme op de een of andere wijze internationaal te organiseren.

Zeker dient het toegegeven, dat de internationaliteitsgedachte tegenwoordig haar profeten bij honderden, haar propagandisten bij duizenden en haar adepten bij honderdduizenden telt.

Lang niet elke poging tot toepassing van de internationaliteitsidee kan ernstig worden genomen.

Een sportief element laat zich in onderscheiden internationaliseerings-experimenten duidelijk onderscheiden.

Niet zoodra heeft men een beweging op touw gezet, of de lust komt boven er een internationale uitbreiding aan te geven. Of ook, niet zoodra krijgt men kennis van eenige ongewone aktie in het buitenland of men broedt in een onrustigen nacht het denkbeeld uit, die naar eigen bodem af te takken.

Niet alleen de handelsman droomt van filialen in andere landen en werelddeelen, maar de uitdenkers van verenigingen en de uitvinders van systemen of would-be-systemen.

Daarom lijkt het bijna banaal en schijnt het mogelijk uit imitatie-zucht ontsprongen, wanneer wij de idee van het Internationaal Calvinisme met klem wenschen te bepleiten.

En toch, al verdienen de internationaliseerings-capriolen niets beters dan bijtenden spot, het zijn niet enkel capriolen, welke op dit gebied worden uitgevoerd.

Al wordt de internationaliteitsgedachte op allerlei manieren naar omlaag gehaald, dit sluit toch de erkenning in, dat zij krachtens haar aard hoog staat.

Het internationale probleem is een der geweldigste in onze dagen.

Zelfs de Romeinsche keizertijd heeft de spanning daarvan niet zoo gevoeld als wij.

Toen zocht men het veelszins door het zwaard op te lossen — de meest primitieve oplossing.

Maar wij, die ademen in een benauwende oorlogsche sfeer, ondervinden het, dat het bloed der slagvelden niet hecht, maar openrijt; dat hoe genieus onze fabrikanten ook zijn er nooit internationale kleefstof uit kan worden bereid; dat het niet door prikkelende levensgeuren den dampkring, welke de volkeren omsluit, met opgewekt solidariteitsgevoel bezwangert, maar door wee-zoete doodslucht de natiën naar alle kanten uiteenjaagt.

Hoe over de bloedzee heen elkander te bereiken, ziet daar het raadsel, waarover men zich thans het hoofd breekt.

Een gelukkig teken mag het heeten, dat men desniettemin het internationale ideaal niet varen laat; dat naar internationale samenwerking gezocht, gesmacht en er door een kleine schare ook om geboden wordt.

Onverschilligheid omtrent de internationale gedachte belaaft den christen in het gemeen, belaaft den Calvinist in het bijzonder, die meer dan iemand wenscht te leven uit het Woord Gods, met.

De belijdenis, dat uit éenen bloede het gansche geslacht der menschen is gemaakt, dwingt ons de

menschheid als een organisme te zien, als een lichaam.

En gelijk in de kerk als het lichaam van Christus het eene lid het andere niet mag toevoegen; ik heb u niet van noode, zoo mag dit ook in het lichaam der menschheid, in het leven der volkeren niet.

Ja de kerk kon niet universeel, niet katholiek, niet internationaal zijn, indien zij in het internationale natuurlijke leven geen ondergrond had.

Het natuurlijke is ook hier voorwaarde voor het geestelijke.

Waar dan het Calvinisme pretendeert te zijn en voor ons ook is een geestelijke macht van de hoogste orde, daar kan het niet vijandig staan tegenover de internationale gedachte, maar zal haar bevorderen, zal haar in het bewustzijn inhameren, zooveel zij kan.

Want slechts door realisering van deze internationale gedachte kan het zijn volle kracht ontplooiën, voorzover dit in een zondige wereld mogelijk is.

Zonder utopist te zijn, zonder het ontzaglijk feit van de menselijke verdorvenheid te verdoezelen, zal de Calvinist zooveel in zijn macht staat, internationale toenadering zoeken te bewerken.

En inzonderheid zal hij die toenadering zoeken met hen, die, tot welk land zij ook behooren, met hem dezelfde wereld- en levensbeschouwing deelen.

Wie gelooft, dat God aan het Calvinisme een bijzondere roeping in de wereld heeft gegeven, zal het niet gaan partikulariseeren, zal er geen vrede mee hebben, wanneer het tot één volk beperkt blijft, maar zal het willen maken tot een wereld-beweging.

Calvinisme en chauvinisme verschillen als dag en nacht.

Wat het Calvinisme voor eigens heeft, vloeit niet uit den mensch, niet uit den volksaard, niet uit de bodemgesteldheid, maar uit God.

Dat eigene bestaat in het ijveren voor Gods eer ten koste van alles in den mensch.

In het buigen voor Zijn Majesteit, zonder eenige gedaante of heerlijkheid voor den mensch te willen reserveeren.

In het beven voor Zijn Heiligheid, zonder eenige goede kern in den mensch gebolsterd te zien.

In onvoorwaardelijke concentratie van leven en bewustzijn op God en op God alleen.

Dat is de boodschap van het Calvinisme tot alle menschen, tot alle natiën en tongen.

Dat is de eenheidskleur van alle Calvinisten, waarbij alle andere kleuren, ook de nationale, verbleeken.

Hooger wereld- en levensbeschouwing is niet bestaanbaar.

En die hoogste beschouwing allen aan te prijzen, in alle land er voor te strijden, alles er voor over te hebben om haar te beloven, haar internationaal te verbreden, het moet leven in de harten van al haar aanhangers.

Daardoor worden zij met heilig geweld naar elkander toe gedreven.

Helaas bieden zij daartegen nog maar al te veel wederstand!

Dat moet anders worden.

Dat is het wat wij u hebben te zeggen.

Het Calvinisme behoort de internationale gedachte, te meer nu zij zoo sterk opleeft, zichzelf te onderwerpen, haar aan te grijpen en dienstbaar te maken aan haar heerlijke taak.

Over de zeeën, over de bergen heen hebben de kinderen van Calvin elkander de hand te reiken en elkaar te bezielen met een: het gaat om God.

Wij behoeven niet te kiezen, maar wanneer we kiezen moesten, zouden wij spreken: laat het internationale verkeer worden stopgezet, laten internationale kontrakten worden verbroken, laten internationale traktaten worden verscheurd, laten alle internationale verenigingen en maatschappijen verdwijnen, indien de Nazireerslokken van het Calvinisme maar internationaal aangroeien en het Calvinisme over heel de wereld maar wordt een Simson in geestelijke kracht.

Want wij moeten het ons gedurig voorzeggen, het altijd weer herhalen, het ons rusteloos inscherpen: het gaat bij het Calvinisme meer dan bij eenige andere richting, hoe christelijk ook, om den hoogen, aanbiddelijken, souverainen, toornenden, genadigen God.

HEPP.

UIT DE SCHRIFT.

Tweeërlei Bidden.

I.

Lukas 18:9-14.

De Farizeër.

Twee menschen, zoo verhaalt Jezus in de bekende gelijkenis, gingen op in den tempel om te bidden. De één was een Farizeër.

Velen denken, zoodra zij van een Farizeër hooren, aan een huichelaar.

Maar dat is toch werkelijk verkeerd.

Nicodemus was een Farizeër en een oprecht man.

De naam duidt aan, dat zij, die zich zoo noemden, zich afzonderden van de wereld.

Zij worden genoemd de strengste secte van den godsdienst.

Inderdaad waren ze streng in hun leeropvatting.

Zij geloofden in een goddelijk raadsbesluit, maar verwaarloosden daarnaast niet de verantwoordelijkheid van den mensch.

Tegenover de Sadduceëen handhaafden ze streng de leer van de opstanding en van de realiteit der geestenwereld.

Voor de ongereptheid der heilige schriften ijverden zij met kracht.

En tegen wereldsche uitspattingen stelden zij zich ernstig te weer.

Maar toen zij in een valsch conservatisme zich almeer gingen verlaten op overgeleverde instellingen en zij aan de rabbinistische wetsuitlegging gelijk gezag toekenden als aan de wet zelve, kwamen zij tot doode vormelijkheid, tot werkheiligheid ja, zelfs tot huichelarij.

In dezen vorm is het Farizeïsme door Johannes den Dooper geestesdood, als het zich beriep op het kindschap van Abraham.

En is het door Jezus ten toon gesteld als dooden uitwendigen vormendienst zonder geest en leven.

Zoo is dus Farizeër de Jood, die uitwendig streng godsdienstig leefde.

Die op zijn deugd en eigen gerechtigheid vertrouwde.

Die er zich ook wel op beroemen kon meer te doen, dan Gods wet eischte.

Welnu, de man die naar den tempel opging om te bidden was een getrouw vertegenwoordiger van zijn secte.

Toen hij zoeven Jeruzalem's straten doorschreed was het volk eerbiedig voor hem uit den weg gegaan.

Ouders wezen hem hun kinderen aan als een exempel van stipte vroomheid.

Een enkele maal heeft hij met een statig-nederbuigenden groet de hulde der eenvoudigen beaantwoord.

Maar meestal ging hij in gepeins verzonken zwijgend verder.

Hij bestijgt de treden van het Godshuis.

De wijde portalen door, het voorhof der heidenen en der vrouwen langs, tot in het groote voorhof.

Plechtstatig schrijdt hij voort.

De breedgezoomde mantel wijdt uithangend, gesierd met de lange gedenkdraden en de breede gebedsriemen.

Hij is hier blijkbaar in bekende omgeving.

Als hij ook nog een ander gewaar wordt, kenbaar als een tollenaar, mompelt hij tusschen zijn tanden: zulke menschen moesten hier eigenlijk niet toegelaten worden.

Onbewogen loopt hij verder, heft de handen op, slaat de oogen naar den hemel en, 't is aan de

¹⁾ In omgewerkten vorm geef ik hier de lezing welke ik het vorig jaar over dit onderwerp in Amerika hield.